

Fylkeskommunene
Oslo kommune

Deres ref

Vår ref
201005360-/LHH

Dato
09.11.2010

Ny GIV: Partnerskap for økt gjennomføring i videregående opplæring

Regjeringen legger nå tilrette for en storstilt satsing for å øke gjennomføringen i videregående opplæring gjennom partnerskapet i Ny GIV. Kunnskapsdepartementet vil i den forbindelse invitere alle fylkeskommunene samt Oslo kommune til å delta i et treårig prosjekt for å styrke samarbeidet mellom skoler, oppfølgingstjeneste (OT), fagopplæring og NAV.

Oppfølgingstjenesten skal ta kontakt med *alle* unge som ikke er i videregående opplæring eller arbeid fra og med avsluttet grunnskole - til og med fylte 21 år, jf. opplæringslovens § 3-6. NAV på sin side forholder seg til dem som ved egen aktivitet registrerer seg i NAV. Årlige rapporteringer fra fylkeskommunene viser at OT mangler oversikt over nær 30 prosent av sin egen målgruppe på vel 30 000 ungdommer. NAV har registrert om lag 4-5000 unge under 20 år - herunder halvparten på arbeidsmarkedetiltaket *praksis* plass. Samtidig definerer SSB i arbeidskraftundersøkelsen (AKU) tre ganger så mange, eller om lag 14 000 unge mellom 15-19 år, som arbeidssøkende. Det samlede bildet av ungdom under 20 år, utenfor opplæring og arbeid, viser at altfor mange verken er fanget opp av OT eller registrert i NAV. Kunnskapsdepartementet ser derfor behov for å styrke oppfølgingstjenestens rolle og ansvar.

Det overordnede målet er en varig og samordnet oppfølging av unge utenfor opplæring og arbeid. Oppfølgingen må bygges på et bærekraftig, strukturert og målrettet system for samarbeid om, og en helhetlig bruk av, felles virkemidler. Ungdom utenfor ordinære opplæring og arbeid skal motiveres tilbake til videregående opplæring eller til arbeid. Veien dit kan for noen unge gå gjennom deltakelse i praksisnære opplæringsløp. Dersom full kompetanse på videregående nivå ikke er et realistisk mål, skal målet være grunnkompetanse. Det bør imidlertid tilrettelegges for at grunnkompetansen senere kan bygges til full kompetanse.

Målgruppen i prosjektet er lik oppfølgingstjenestens målgruppe, jf § 13-1 i forskrift til opplæringsloven. Det er viktig å understreke at målgruppen er sammensatt og krever, av den grunn, en differensiert tilnærming. Noen ungdommer er registrert i OT en kort tid, for så å returnere til videregående opplæring eller til annen formålstjenlig aktivitet. Andre trenger

betydelig, tett og langsiktig oppfølging. Eksempelvis er 4 prosent av alle elever som skrives ut av 10. klasse verken i opplæring eller arbeid året etter. Av dem som begynner på VG1 er 8-10 prosent verken i opplæring eller arbeid året etter. Risikoen for at unge mennesker skal bli stående varig utenfor opplæring og arbeid øker med tiden de unge er utenfor. Prosjektet skal derfor prioritere oppfølging av denne mest risikoutsatte delen av målgruppen.

Prosjektet har tre nasjonale innsatsområder:

1. Utprøving av opplæringsmodeller som kombinerer arbeidspraksis med læreplanmål

- OT skal tilrettelegge for tiltak som praksisnær opplæring og/eller arbeidspraksis, i samarbeid med videregående skoler og NAV
- Den mest risikoutsatte delen av målgruppen, de som har vært utenfor skole og arbeid i ett år eller mer, skal gis høyest prioritet

2. Styrking av samarbeidsrelasjoner – tidlig inn med oppfølging

- Samarbeidsrelasjoner mellom skoler, OT og NAV skal videreutvikles som permanente og bærekraftige strukturer for avklaring, veiledning, tiltaksutprøving og oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid
- Skolene skal tilrettelegge for tidlig involvering av OT ved at det avholdes *avslutningssamtaler* og undertegnes *oppfølgingsavtaler* i samarbeid med OT og andre instanser, *før* elevene formelt skrives ut av skolen (se vedlegg)
- OT skal oppnå kontakt med og følge opp hele målgruppen, men likevel på en slik måte at den mest risikoutsatte delen av målgruppen gis høyest prioritet

3. Kompetanseheving for ansatte i oppfølgingstjenesten

- Kunnskapsdepartementet skal i samarbeid med fylkeskommunene og fagmiljøer utvikle kompetansetilbud for ansatte i OT og eventuelt for ansatte ved skolene med sosialpedagogiske oppgaver/ansvar
- Fylkeskommunene og representanter for OT vil inviteres til dialog om innhold og form på egnede kompetansetilbud
- Det er et mål for prosjektet å ha kompetansetilbud på plass fra og med høsten 2011

Etablering og organisering av prosjektet

Kunnskapsdepartementet viser til allerede etablerte samarbeidsrelasjoner og -avtaler mellom fylkeskommunen og NAV fylke, med bakgrunn i den sentrale avtalen mellom Arbeidsdepartementet og KS fra mai 2007. Fylkeskommunene bes om å ta initiativ overfor NAV fylke for å *videreutvikle* og konkretisere dette samarbeidet innen årsskiftet. Samarbeidet bør defineres innenfor rammene av fylkets samlede prosjektdeltakelse i Ny GIV. Departementet ser det som viktig å understreke at samarbeidsavtalene legger til grunn at NAV skal bidra med arbeidsrettede tiltak.

Fylkeskommunene oppfordres videre til å organisere prosjektet slik at etablerte og velfungerende tiltak overfor OTs målgruppe, videreføres og inngår i fylkets samlede prosjektdeltakelse i Ny GIV, sammen med nye tiltak. Dette gjelder først og fremst tiltak rettet mot de som er mest risikoutsatte, jf. beskrivelser over.

Fylkeskommunen har ansvaret for å utvikle gode opplæringsmodeller og tilby praktisk organisert opplæring. Det er viktig at opplæring er knyttet til kompetansemål og at det i prosjektet forsøkes ut modeller for opplæring i kombinasjon med praksisplass finansiert av NAV, deltidsarbeid eller

lignende. NAV skal bistå fylkeskommunen med råd og veiledning rettet mot arbeidsmarkedet, samt legge til rette for arbeidsrettede tiltak, i kombinasjon med opplæring fra fylkeskommunen.

Fylkeskommunene har ansvaret for at oppfølgingstjenesten har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å ta en aktiv rolle i det tverrfaglige samarbeidet med å følge opp målgruppen, - herunder planlegging og iverksetting av tiltak. Fylkeskommunen skal ha hovedansvar for opplæringselementene i de tiltakene som tilbys, også dersom tiltaket er praksisplass gjennom NAV. Det forventes at fylkeskommunen og NAV arbeider aktivt for en bedre sammenheng mellom tilgjengelige virkemidler; opplæring og arbeidsmarkedstiltak.

Oppfølging fra OT og NAV må inngå i sammenhenger med et spekter av støttefunksjoner, eksempelvis fra kommunale tjenester. Samarbeidet i oppfølgingen bør organiseres slik at det involverer relevante deler av kommunal sektor, som uteseksjon/ungdomsenheter, rus-/psykisk helse, barnevern, frivillig sektor, bolig m.fl.

Finansiering og rapportering

Departementet vil finansiere prosjektledelse i hver fylkeskommune med 1 mill. kroner pr. år i prosjektperioden. Midlene skal i tillegg til å dekke lønnsutgifter også bidra til å finansiere administrative utgifter i forbindelse med nasjonal aktivitet i prosjektet (deltakelse på samlinger, møter, rapportering, etc.) for prosjektledelsen.

Gjennom prosjektet skal det implementeres et oppdatert statuskodeverk og et indikatorsystem for OT som sørger for bedre informasjon om målgruppen og effekter av det arbeidet OT gjør. Det vil bli definert felles rapporteringskrav og -tidspunkter for slike.

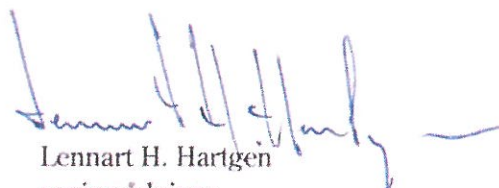
Departementet ber fylkeskommunene om tilbakemelding innen 15. desember 2010 på hvordan fylket tenker å organisere sin prosjektdeltakelse og hvem som skal være prosjektansvarlig/kontaktperson i fylkeskommunen. Departementet ber samtidig om at fylkene redegjør for hvordan OT er organisert i fylket, samt antall dedikerte årsverk i OT p.t.

Det tas sikte på å arrangere første prosjektledersamling i Oslo i januar 2011.

Arbeidsdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet vil i eget brev oppfordre NAV på fylkesnivå til å tilrettelegge for samarbeidet.

Med hilsen

Johan Raaum (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lennart H. Hartgen
seniorrådgiver

Vedlegg 1

Kopi:
KS
Fylkesmennene

Arbeidsdepartementet
Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet
Utdanningsdirektoratet
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
NAV fylke

Vedlegg:

Systematisk utprøving av avslutningssamtaler og oppfølgingsavtaler

Ett av hovedmålene for OT/NAV prosjektet er at ingen ungdommer i OTs målgruppe skal være ukjente for OT. Kjennskap til og kontakt med målgruppen er en forutsetning for å kunne gi god og målrettet oppfølging. De senere år er om lag 10 000 ungdommer av vel 30 000 registrert som "ukjente" i nasjonal OT-statistikk. Oppfølgingen fra OT må derfor intensiveres i alle ledd.

Mange fylker har gode modeller og rutiner for tidlig innsats i oppfølgingsarbeidet. Prosjektet legger opp til at fylkeskommunene bygger videre på gode modeller og tiltak som allerede er etablert. I dette prosjektet er det ønskelig å prøve ut en modell for oppfølging som gir skolen ansvar for å tilrettelegge slik at OT kan starte sitt oppfølgingsarbeid *før* eleven slutter og formelt skrives ut av skolen. *Avslutningssamtale* og *oppfølgingsavtale* er elementer i en slik modell som departementet ber alle fylker i prosjektet om å prøve ut.

Målgruppen er alle *elever/lærlinger/lærekandidater* som er i ferd med å slutte i videregående opplæring og elever i grunnskolen (10.klasse) som ikke søker seg til vgo. Ved avslutningssamtaler i 10. klasse skal foresatte involveres og inviteres som avtalepart.

Formålet med avslutningssamtalen er å tilrettelegge for en tidligere og mer forpliktende oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid. Ansvarlige parter skal gjennom avslutningssamtalen møtes i dialog med eleven i forbindelse med at eleven slutter eller ikke søker. Hensikten er å etablere roller og ansvarsforhold for det videre oppfølgingsarbeidet, *før* eleven skrives ut av skolen. Det er viktig at partene forplikter seg på en klar og omforent ansvarsfordeling. Samtalen skal fungere motiverende og realitetsorienterende og det skal gis veiledning og informasjon om muligheter. Samtalen skal omhandle årsaker til frafall/ikke søkt og hvordan eleven har opplevd læringsmiljøet ved skolen og hva som eventuelt kunne vært annerledes. Avslutningssamtalen skal oppsummeres i en avtalefestet individuell oppfølgingsavtale, som beskriver planer for den videre oppfølgingen fra OT og andre involverte parter.

I noen tilfeller har eleven vært fraværende lenge, og reelt sett sluttet, *før* formell utskrivning skjer. Lang tids fravær uten at skolen har hatt kontakt med eleven vanskeliggjør oppfølgingen. Det er viktig at skolene er bevisste på tidspunktet for når det er formålstjenlig å starte oppfølgingsarbeidet.

Gjennomføring av avslutningssamtale og oppfølgingsavtale

- Avslutningssamtalen organiseres og ledes av skolen i samarbeid med oppfølgingstjenesten. Skolens ledelse inviterer til samtalen.
- Samtalen avsluttes med at partene signerer en forpliktende individuell oppfølgingsavtale.
- Det avtales videre at OT kaller inn til *oppfølgingssamtale* 3-6 måneder etter avslutningssamtalen, avhengig av vurdert behov.
- Ytterligere oppfølgingssamtaler organiseres innenfor tilsvarende intervall, eller oftere ved behov – så lenge ungdommen er i målgruppen.

- Oppfølgingsavtalen skal omhandle en plan for hvordan OT, og andre med ansvar, kan bistå ungdommen i periodene mellom hver oppfølgingssamtale og hvordan ungdommene skal forholde seg til samarbeidspartene.

Samarbeidspartnere

- Aktuelle samarbeidsinstanser *kan* være; NAV, fagopplæring, arbeidsliv, BUP, barnevern, kommunale tjenester (utekontakt el.), fagopplæring, arbeidsliv og andre.
- Det bør vurderes om rådgiver fra grunnskolen, også skal kalles inn og delta på den første oppfølgingssamtalen, etter utskrivning fra grunnskole.

Tiltak

- Organisering av praksisnær opplæring mot grunnkompetansemål ev. i kombinasjon med praksisplass gjennom NAV, skal være et sentralt tiltak som skal vurderes for elever som ikke vil fortsette i ordinær videregående opplæring.
- Andre tiltak som kan bidra til forbedringer i ungdommens livssituasjon, øke motivasjonen for retur til VGO og/eller bidra til arbeidsmarkedstilknytting eller annen sysselsetting.

Utprøving på grunnskolenivå kan knyttes til de grunnskoler som omfattes av overgangsprosjektet i 2011, 2012 og 2013.

Utprøving i forbindelse med frafall i videregående opplæring, skal omfatte alle videregående skoler i fylket, fra og med 2011.